

Trafikutskottets betänkande

1981/82:32

om exportverksamhet m. m. inom luftfartsområdet (prop. 1981/82:185)

Propositionen

I proposition 1981/82:185 föreslår regeringen (kommunikationsdepartementet) riksdagen att

1. godkänna att exportverksamhet m. m. inom den civila luftfartens område anordnas i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att medge luftfartsverket att teckna borgen för lån till ett av verket bildat aktiebolag för den angivna exportverksamheten intill ett belopp av högst 2 500 000 kr.,
3. besluta den ändring av bemyndigandet om fortsatt riskgaranti till Aktiebolaget Aerotransport som i propositionen har förordats.

Utskottet

Iskrivelse den 23 februari 1981 till regeringen hemställer luftfartsverket att ett aktiebolag bildas som dotterföretag till verket med uppgift att bedriva konsultverksamhet m. m. inom den civila luftfartens område.

Förslagen läggs fram mot bakgrund av att efterfrågan på verkets tjänster och engagemang i internationella luftfartsprojekt bedöms komma att öka. För den bedömningen talar bl. a. en fortgående ökning av världsluftfarten, ökade satsningar på luftfartssektorn i utvecklingsländerna, de svenska företagens ökade utlandsengagemang samt det förhållandet att många länder saknar kompetens och resurser att i egen regi genomföra avancerade projekt och kvalificerad utbildning.

I propositionen erinras om att luftfartsverkets verksamhet bedrivs i enlighet med internationella regler och föreskrifter som fastställs av FN-organet ICAO (International Civil Aviation Organization). Verksamheten omfattar alla de aktiviteter och problem av organisatorisk, teknisk, trafikal och ekonomisk art som sammanhänger med den civila luftfartens anläggningar och administration. Det gäller sålunda planering, drift och utveckling av flygplats- och flygtrafikledningssystem samt frågor om utveckling, utarbetande och övervakning av den civila luftfartens säkerhetsnormer.

Speciellt inom de operativa och tekniska verksamhetsområdena ligger luftfartsverket långt framme vid en internationell jämförelse. Personal från verket har fått betydande erfarenheter i samband med genomförande av

stora projekt som flyplatserna Arlanda, Landvetter och Sturup, utbyggnaden av flygtrafikledningssystemet samt flygtrafikledningsskolan på Sturup (FLSS).

Beträffande de marknadsmässiga förutsättningarna för bedrivande av tjänstexport inom luftfartens område framhåller föredragande departementschefen att luftfartsverket besitter ett stort kunnande inom ett vittomfattande kompetensområde och att det finns en betydande marknad för exportverksamhet inom luftfartsområdet. Verkets resurser bör därför kunna marknadsföras internationellt och bli ett värdefullt komplement till det utbud av tjänster på området som kommer från olika svenska konsult-, entreprenad- och tillverkningsföretag.

Ett belopp av 350 000 kr. bör enligt propositionen tillföras bolaget som aktiekapital. Genom att aktierna tecknas till en kurs av 120 % tillförs ett belopp av 70 000 kr. bolagets reservfond. De medel som behövs för aktieteckningen föreslås få täckas från det för budgetåret 1982/83 föreslagna reservationsanslaget Flygplatser m. m.

För att tillgodose bolagets behov av rörelsemedel föreslås vidare regeringen få medge luftfartsverket att teckna borgen för aktiebolaget intill ett belopp av 2,5 milj. kr.

Utskottet tillstyrker förslagen och förutsätter – i likhet med föredraganden – att exportverksamheten utformas efter de marknadförutsättningar som bedöms föreligga. Grundläggande förutsättningar måste sålunda vara att verksamheten bedrivs planmässigt och på affärsmässiga grunder och att den huvudsakligen genomförs med personal från luftfartsverket. Verksamheten bör vidare bedrivas på marknadsmässiga grunder och ge ett överskott.

I propositionen tas också upp frågan om ekonomiska garantier till de i konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS) ingående flygbolagen. I samband med att SAS bildades år 1950 träffade regeringarna i Sverige, Danmark och Norge en överenskommelse om vissa ekonomiska garantier till konsortiets tre moderbolag, nämligen AB Aerotransport (ABA), Det Danske Luftfartselskab A/S (DDL) och Det Norske Luftfartselskab A/S (DNL). Nya ekonomiska garantier har successivt ställts. År 1980 bemyndigade riksdagen regeringen (prop. 1979/80:113, TU 1979/80:21, rskr 1979/80:264) att träffa avtal om en fortsatt riskgaranti till ABA under perioden den 1 oktober 1980–den 30 september 1985. Någon överenskommelse har emellertid ännu inte träffats. Den danska regeringen lade dock den 10 mars 1982 fram ett förslag till folketinget rörande statsgaranti till DDL. Enligt föredraganden är den norska regeringen också beredd att hemställa hos stortinget om bemyndigande att träffa en överenskommelse. Föredraganden föreslår därför att det av riksdagen år 1980 lämnade bemyndigandet ändras till att avse perioden den 1 oktober 1982–den 30 september 1987.

Utskottet har intet att erinra mot att så sker och tillstyrker följaktligen propositionen även i denna del.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner att exportverksamheten m. m. inom den civila luftfartens område anordnas i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att medge luftfartsverket att teckna borgen för lån till ett av verket bildat aktiebolag för den angivna exportverksamheten intill ett belopp av högst 2 500 000 kr.,
3. att riksdagen beslutar vidta den ändring i bemyndigandet om fortsatt riskgaranti till Aktiebolaget Aerotransport som i propositionen har förordats.

Stockholm den 27 april 1982

På trafikutskottets vägnar

BERTIL ZACHRISSON

Närvarande: Bertil Zachrisson (s), Rolf Clarkson (m), Bertil Jonasson (c), Wiggo Komstedt (m), Rune Torwald (c), Birger Rosqvist (s), Anna Wohlin-Andersson (c), Ove Karlsson (s), Eric Rejdnell (fp), Per Stenmarck (m), Erik Börjesson (fp), Sten-Ove Sundström (s), Lars Hedfors (s) och Elvy Nilsson (s).

